

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Kovács Tibor ügyvéd által képviselt **felperesnek, alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt a Fővárosi Bíróság előtt 16.G.40.987/2009. szám alatt indult és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.570/2010/3. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. április 19-én megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.570/2010/3. számú ítéletét - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 800.000 (Nyolcszázezer) Ft felülvizsgálati perköltséget, valamint az államnak külön felhívás alapján 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) Ft le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes mint alkusz és az alperes mint biztosító 2003. szeptember 18-án határozatlan időre szólóan együttműködési megállapodásnak nevezett szerződést kötöttek egymással. 2003. szeptemberében együttműködési megállapodás jött létre az M A és a felperes mint alkusz között is, melyben - lényegét tekintve - a felperes azt vállalta, hogy az alperessel való együttműködés révén közreműködik az M A tagjainak nyújtandó speciális termékek fejlesztésében, az alperessel létrehozandó biztosítási szerződések előkészítésében, megkötésében, tanácsokat ad és a szerződés 1. számú mellékletében meghatározott díjat megfizeti az M A részére. A peres felek 2003. szeptember 19-én megkötött megállapodásukkal a 2003. szeptember 18-i együttműködési megállapodásukat kiegészítették, oly módon, hogy az abban írtaktól részben eltérő szabályokat rögzítettek a felperes mint alkusz által az M A tagjai

részére értékesítendő biztosításokhoz kapcsolódóan. 2004. március 22-én megállapodásukat további biztosítási termékek tekintetében is kiegészítették.

Az M A 2004. május 26-án kelt írásbeli nyilatkozatával azonnali hatállyal felmondta a felperessel 2003. szeptemberében megkötött együttműködési megállapodást arra hivatkozással, hogy a felperes annak ellenére nem utalta át teljes egészében az M A-nak járó jutalékot, hogy az alperestől megkapta a 2004. I. negyedévi járandóságát.

A PSZÁF 2005. július 14-én meghozott határozatával visszavonta a felperes biztosítási alkuszi tevékenység végzésére jogosító engedélyét.

A felperes végleges keresetében 68.128.628 Ft jutalék, valamint 180.313.000 Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Fővárosi Bíróság 16.G.40.132/2006/75. számú ítéletében (kiegészítve 87. sorszám alatt) az alperest 43.305.561 Ft megfizetésére kötelezte a felperes javára, míg a felperes ezt meghaladó keresetét elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.218/2009/7. számú végzésével ezt az ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította.

Az elsőfokú bíróság az újabb eljárás során meghozott 18. sorszámú ítéletével 20.982.126 Ft és ennek 2006. január 10-től járó kamatai megfizetésére kötelezte az alperest a felperes javára, a felperes ezt meghaladó keresetét pedig elutasította.

Az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a peres felek 2003. szeptember 18-án az 1995. évi XCVI. törvény (Bit.) 32. §-a szerinti megállapodást kötöttek.

Rámutatott arra, hogy a 2003. szeptember 19-i kiegészítő megállapodás - annak 6. pontjában írtak alapján - határozott időtartamra, azaz a felperes és az M A közötti megállapodás fennállásáig jött létre, ezért az M A 2004. május 26-i azonnali hatályú felmondása folytán a peres felek közötti kiegészítő megállapodás 2004. május 26-ával megszűnt. A perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény figyelembevételével az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperest 2004. május 26-ig 22.864.572 Ft összegű jutalék, 2004. május 27-től pedig 2005. július 14-ig - az alkuszi tevékenység végzésére jogosító engedély visszavonásáig - további 27.098.085 Ft jutalék illetve meg. A felperesnek járó összesen 49.962.657 Ft összegű jutalékból az alperes 28.980.531 Ft erejéig teljesített, ezért az elsőfokú

bíróság 20.982.126 Ft és ennek kamatai erejéig tartotta megalapozottnak a felperes keresetét.

A felperes kártérítés megfizetésére irányuló keresetét az okozati összefüggés hiánya miatt találta megalapozatlannak az elsőfokú bíróság.

A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését pedig helybenhagyta.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint megalapozatlanul sérelmezte a fellebbezés a felek közötti jogviszony minősítését. A 2003. szeptember 18-i együttműködési megállapodás a Bit. 32. § /1/ bekezdés harmadik mondata által említett, a biztosító és az alkusz közötti jutalék megállapodásnak minősül és aggálytalanul megállapítható, hogy a felperes a Bit. 32. §-a szerinti biztosítási alkuszként kötötte a szerződéseket. Az együttműködési megállapodás 4. pontja nem hagy kétséget afelől, hogy a felperes nem a biztosító alperes megbízottjaként, hanem a szerződő fél megbízásából látta el tevékenységét. A peres felek közötti megállapodás a felperest mindvégig alkuszként jelöli és a megállapodás szerinti főtevékenysége, illetve az ott rögzített jogai és kötelezettségei teljes összhangban állnak a Bit 32. §-ában foglaltakkal. Az alkuszi minőségét erősíti az a körülmény, hogy már a 2003. szeptember 18-i együttműködési megállapodás előtt megkötötte a felperes az M A-val a perbeli együttműködési megállapodást, továbbá, hogy alkuszként regisztrálta a felperest a PSZÁF is.

A jogerős ítélet szerint helyesen vonta le az elsőfokú bíróság a felügyeleti engedély visszavonásának következményét. Helyesen állapította meg, hogy a felperes biztosítási alkuszi tevékenységet a felügyeleti engedély hiányában nem folytathatott és ebből következően valamennyi megbízása is tárgytalanná vált a Ptk. 481. § d) pontja alapján. Erre a másodfokú bíróság már hatályon kívül helyező végzésében is utalt és az ott írtakból tévesen következtetett a felperes fellebbezése arra, hogy a másodfokú bíróság is megbízásnak minősítette a peres felek közötti jogviszonyt.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a jutalék megfizetése iránti keresetének helytadó új határozat meghozatalát, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Bit 32. § /1/ bekezdésébe, valamint a Ptk. 207. § /1/ bekezdésébe ütközik. Felülvizsgálati kérelmét az alábbiakkal indokolta:

A peres felek között megállapodás un. egyes biztosítási ügynöki szerződést hozott létre a felek között. Figyelman kívül hagyták az eljáró bíróságok, hogy a Bit. 32. § /1/ bekezdésének rendelkezéseiből kitűnően a felek között nem jöhetett létre „alkuszi megbízás”, ugyanis a felperes nem kapott írásbeli

meghatalmazást a biztosítóval szerződő személyektől, holott a Bit. 32. § /1/ bekezdése kifejezetten előírja az írásbeliséget. Emellett a 2003. szeptember 18-i megállapodás a felek viszonylatában állandó megbízásnak minősült, pedig a jogszabály azt is kizárja, hogy az alkusz a biztosítóval állandó megbízást létesítsen.

A peres felek, valamint az M A három oldalú megállapodás keretében dolgozták ki azt a biztosítási konstrukciót, melynek kizárólagos közvetítője a felperes volt. Önmagában az a körülmény, hogy az együttműködési megállapodásban a felperest alkuszként jelölték meg, nem teszi a megállapodást alkuszi megállapodássá.

A felperes már 2008. szeptember 18-a előtt is az alperes megbízásából járt el. Ez kiderül az alperes és az M A közötti 2003. szeptember 17-én megkötött együttműködési megállapodásból, melynek preambuluma tartalmazta azt, hogy az alperes a felperes közreműködésével nyújt újszerű szolgáltatásokat az M A-nak.

Mivel a felek között alkuszi megállapodás nem jöhetett létre, nincs jelentősége annak sem, hogy később a PSZÁF visszavonta a felperes alkuszi engedélyét. Ebből pedig az következik, hogy a felperest, mint egyes ügynököt mindaddig megilleti a közvetítői jutalék, amíg az adott biztosítási szerződés a biztosított és a biztosító között fennáll.

Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, vizsgálhatta felül és arra a megállapításra jutott, hogy az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A Bit. 31. § /2/ bekezdése szerint biztosításközvetítői tevékenységet biztosítási alkusz, valamint egyes és többes biztosítási ügynök végezhet. A felülvizsgálati eljárásban abban a jogkérdésben kellett állást foglalni, hogy a perbeli szerződések alapján helytállóan minősítették-e az eljárás bíróságok a felperest biztosítási alkusznak, vagy pedig ez a minősítés - ahogy azt a felperes állítja - a Bit. 32. §-ába ütközik, mert valójában a felperes ún. egyes biztosítási ügynökként folytatta biztosítás közvetítői tevékenységét. A Legfelsőbb Bíróság az eljárás bíróságok álláspontjával értett egyet az alábbiak miatt:

A Bit. 37. §-a szerint a biztosítási ügynök a biztosítóval kötött megbízási szerződés alapján, vagy a biztosítóval létesített munkaviszony keretében végzi - egyes, vagy többes biztosítási ügynökként - biztosítás közvetítői tevékenységét. Az egyes biztosítási ügynöknek csak egyetlen biztosítóval áll fenn jogviszonya. A biztosítók kötelesek nyilvántartást vezetni az általuk foglalkoztatott egyes biztosítási ügynökökről, és az egyes biztosítási ügynök megbízotti minőségében való károkozásáért a biztosító a felelős.

A peres felek által 2003. szeptember 18-án megkötött szerződés nem viselte magán a megbízási szerződés jegyeit, azt a szerződő felek nem megbízóként, illetve megbízottként kötötték meg. Az együttműködési megállapodás 2.10 pontjának és 3.4 pontjának rendelkezései alapján egyértelmű, hogy megbízási jogviszony nem a peres felek között, hanem a biztosítóval szerződő ügyfél, mint megbízó és a felperes mint megbízott alkusz között állt fent, és az alperes a felperest nem saját megbízottjának, hanem az ügyfél képviselőjének és megbízottjának tekinti. A szerződés 3.7 pontja lehetővé tette a felperes számára, hogy más biztosító részére is közvetítsen, amire egyes biztosítási ügynök esetén nincs lehetőség. Az együttműködési megállapodás 2.10 pontja kimondta, hogy a felperes által az ügyfélnek, illetve harmadik személynek okozott kárért az alperes nem tartozik felelősséggel. Mindezek alapján egyértelműen meg lehet állapítani, hogy a felperes nem minősült a Bit. 37. §-a szerinti egyes biztosítási ügynöknek.

Ugyanakkor az is kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes - a felülvizsgálati kérelemben állítottakkal szemben - ténylegesen biztosítási alkuszi tevékenységet folytatott.

A Bit. 32. § /1/ és /2/ bekezdése értelmében a biztosítási alkusz a biztosítási szerződést annak a félnek az írásbeli megbízása alapján közvetíti, aki a biztosítás létrejötté esetén a biztosított pozíciójába, vagy a biztosítóval szerződő fél pozíciójába kerül és alkuszi tevékenységéért alapvetően attól a biztosítótól jogosult díjazásra, amely az alkusz közvetítésével létrejött szerződésben a biztosítási kockázatot elvállalja. E rendelkezéseknek felel meg a 2003. szeptember 18-i együttműködési megállapodás 1.1 pontja, továbbá az a körülmény, hogy a felperes közvetítésével létrejött biztosítási szerződések tekintetében az alperes - a megállapodás 4.) pontjában írtaknak megfelelően - jutalék fizetését vállalta. A Bit. 32. §-ának (3) bekezdése szerint a biztosítási alkusz előkészíti a biztosítási szerződés megkötését, tevékenysége kiterjedhet a megbízó képviselőjében a szerződés megkötésére, a megbízó igényeinek érvényesítésében történő közreműködésre, a biztosító ez irányú meghatalmazása esetén a biztosítási díj átvételére. Közreműködhet a biztosító, vagy megbízója felhatalmazása alapján a kockázat felmérésében, a szerződésből eredő jogok és kötelezettségek teljesítésében és lebonyolításában, továbbá biztosítási szaktanácsot is adhat. A peres felek közötti együttműködési szerződés e jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően szabályozza a felperes jogait és kötelezettségeit. Kimondja, hogy a felperes, mint biztosítási alkusz előkészíti a biztosítási szerződés megkötését, és tevékenysége kiterjedhet a megbízó képviselőjében a szerződés megkötésére, a megbízó igényeinek érvényesítésében való közreműködésre (1.3 pont). A szerződés 2.3 pontja kimondja, hogy kifejezett felhatalmazás esetén a felperes jogosult a biztosítási díjak beszedésére és köteles annak 3

munkanapon belüli továbbítására az alperes felé. Az 1.2 pont szerint a biztosítottak részére szaktanácsot adhat és a szerződés számos pontja szól arról, hogy miként működhet közre a szerződésből eredő jogok és kötelezettségek teljesítésében, lebonyolításában (pl. 2.6, 2.8 pont). A Bit. 32. § /4/ bekezdésének az a rendelkezése, hogy a biztosítási alkusz saját személyében felelős kötelezettség-szegéseiért és e felelőssége kiterjed a nevében eljáró személyek tevékenységére is, összhangban áll az együttműködési megállapodás 2.10 pontjában írtakkal. Ebből következően nem lehet tehát téves megjelölésnek minősíteni, hogy az együttműködési megállapodást a felperes biztosítási alkuszként kötötte meg, mert ez a megjelölés felelt meg a szerződés tartalmának.

A felperes biztosítási alkuszi minőségét bizonyítja az is, hogy a felperes a PSZÁF nyilvántartásában biztosítási alkuszként szerepelt, és e tevékenység folytatásához szükséges engedéllyel rendelkezett. Ha a felperes ún. egyes biztosítási ügynök lett volna, akkor a PSZÁF engedélye nélkül is folytathatta volna biztosítási ügynöki tevékenységét és nem a PSZÁF biztosítási alkuszi nyilvántartásában, hanem a biztosító nyilvántartásában kellett volna szerepelnie.

Az alperes érdemi ellenkérelmében állította, hogy hosszas levelezést folytatott a felperessel annak érdekében, hogy bocsássa rendelkezésére az ügyfelektől származó meghatalmazásait annak igazolására, hogy az adott ügyfél megbízta a biztosítás közvetítésével. Ezen állításainak igazolására az alperes csatolta a felpereshez intézett 7/A/1. és 7/A/4. szám alatti felhívásait. Hivatkozott arra, hogy jóhiszeműen, bízva a meghatalmazások létezésében, a felperes részére nagy összegű előleget folyósított. E tényállításoknak az alperes a felperes jutalékigényének elbírálása szempontjából tulajdonított jelentőséget. A felperesnek viszont az volt a perbeli álláspontja, hogy az írásbeli meghatalmazás hiányának a jutalék elszámolásával kapcsolatban nincs jelentősége, az alperes nyilvántartásából is meg lehet állapítani a jutalék kiszámításának alapjául szolgáló adatokat. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint annak megítélése során, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben írt okokból jogszabálysértőnek minősült-e, nem volt ügydöntő jelentősége annak, hogy a felperes, mint alkusz ügyfelei írásbeli meghatalmazásaival megfelelően igazolta-e, hogy a biztosítás közvetítői tevékenysége során rendelkezett ügyfelei megbízásával. A peres felek közötti együttműködési megállapodás ugyanis attól függetlenül érvényesen létrejöttnek minősül, és a felperes biztosítási alkuszi minősége attól függetlenül megállapítható, hogy a felperes írásbeli meghatalmazásokkal tudta-e igazolni a közte és az ügyfelei közötti megbízási jogviszonyok létrejöttét.

Alaptalanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelem arra is, hogy a 2003. szeptember 18-i megállapodás a peres felek viszonylatában a Bit. 32. §-ának /1/ bekezdése által tiltott állandó megbízásnak minősül. A peres felek a fentebb kifejtettek szerint nem megbízási szerződést, hanem együttműködési megállapodást kötöttek egymással, a Bit. 32. § /1/ bekezdés utolsó mondata pedig egyébként is kizárja az olyan megállapodás állandó megbízásnak való minősítését, melyben a biztosító és az alkusz a közvetített szerződések jutalékáról rendelkezik.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § /3/ bekezdésének alkalmazásával a rendelkező részen írtak szerint döntött.

A felperes eredménytelenül nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ezért köteles megfizetni az alperes jogtanácsosi munkadíj formájában felmerült, ÁFA-t nem tartalmazó felülvizsgálati perköltségét, valamint az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam javára.

A perköltségek viseléséről a Legfelsőbb Bíróság 47.146.502 Ft vitatott érték alapulvételével a Pp. 270. § /1/ bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése, valamint a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /5/ bekezdése alapján döntött.

Budapest, 2011. április 19.

**.Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke
.Lőrincz Györgyné sk.előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.bíró**